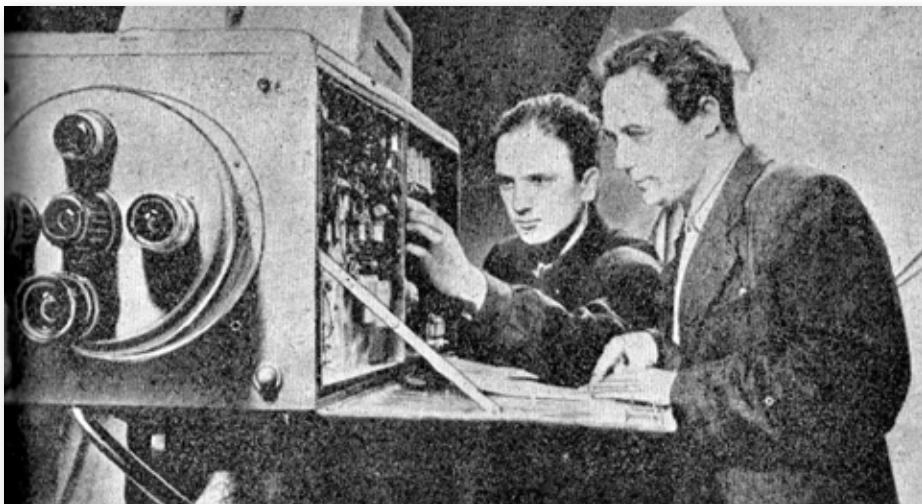

CO KDYSI BYLO NOVINKOU aneb co se psalo před více než půl stoletím v populárním měsíčníku „Svět techniky“

Barevné vysílání je na dosah

V nastávající sedmiletce bude vybudováno v SSSR dalších 100 televizních vysílačů a sovětský průmysl vyrobí 12,5 milionů různých druhů televizorů. Moskevský televizní vysílač začne ještě letos (1959) vysílat také barevně. Na obrázku je vidět sovětská snímávací kamera pro barevnou televizi. ■

Vzducholoď pro reklamu

Ve městě Friedrichshafenu v Německé spolkové republice se staví vzducholoď o obsahu 1500 m³ plynu a o délce 48 metrů. O pohon se starají dva motory a vzducholoď je určena převážně k reklamním účelům. ■

Informofon

Jde o velmi praktickou pomůcku pro turisty. Přístroj zkonstruovali v Amsterdamu a umístili jej v kiosku před hlavním nádražím. Informuje cizince v angličtině, francouzštině, němčině a holandském jazyku o pozoruhodnostech města i o předpovědi počasí ve dvouminutovém zvukovém programu. Využit magnetofonové techniky v našem cestovním ruchu by bylo jistě průkopnické. Vždyť už máme automatické průvodce (viděli jsme jeden v Národním muzeu v Praze) a výsledky ve vývoji podobných přístrojů nejsme za světovým stavem nijak pozadu. Záleží tedy jen a jen na iniciativě Čedoku a Turisty! ■

Nejstarší dopravní prostředek

Archeologické nálezy nás poučují, že nejstarším prostředkem člověka pro dopravu nákladů byly sáně. První sáně byly patrně jen dva kusy hrubého dřeva spojené příčkami. Staří Egypťané používali saně k dopravě kamenných kolosů. V dobách, kdy člověk neznal ještě kolo, sloužily k dopravě nejen v zimě, ale i v obdobích bez sněhu, jak ještě dnes číní sedláci v Siamu při sklizni kukuřice. V letním období se udržely také jinde, např. v Alpách, kde jsou prudké svahy, po nichž se sáně pohybují se silným brzdícím účinkem. Lidé zde sváží z prudkých stráních seno a dříví.

Vývoj saní pokračoval od středověku v duchu stálého zdokonalování, ale jejich upotřebení se neustále zužovalo, takže se jich v našich krajích nepoužívá vůbec. V polárních krajinách, v nehostinných a neobydlených sněhových a ledových pustinách zůstávají pro lovce kožešin sáně přes všechny vynálezy a vývoj techniky jediným spolehlivým a upotřebitelným dopravním prostředkem, ať už je táhnou psi nebo sobi. Velmi důležitým dopravním prostředkem na Sibiři byly poštovní sáně zvané „narta“, tažené psy. Sáně táhlo obyčejně 6 psů. Bylo-li jich zapřaženo 12, byla narta s to dopravit tři cestující a 500 kg nákladu během 24 h do vzdálenosti 180 km. S rozvojem letectví na Sibiři se tento patriarchální způsob dopravy omezuje. Vědecké výpravy do polárních krajin používají též saně motorových, ale zabezpečují se také psím potahem, poněvadž motorové sáně někdy zklamou. ■

Ptačí let

Problémy kolem ptačího letu řešil již Leonardo da Vinci. A zdá se, že jsou již odstraněny. V Sovětském svazu zkonstruovali tzv. ornitoptér, jejíž křídla mávavým pohybem udržují letoun ve vzduchu i ženou dopředu. Ve srovnání s výkonem dvoumístného jednoplošníku může ornitoptéra dopravovat až 15 osob najednou. ■

Polské miniauto

V Polsku zkonstruovali prototyp vozítka pro dvě dospělé osoby a dvě děti. Mini autíčko dostalo jméno Smyk a dosáhne rychlosti 80 km/hod. Jeho spotřeba by neměla překročit hranici 5 litrů paliva na 100 km. ■

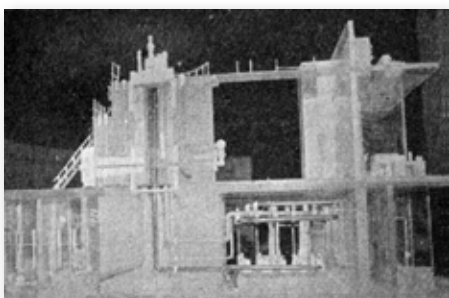

Seno za den

V zahraničí se zkouší nový způsob sklizně sena, při němž se v témž dni poseče tráva, usuší v seno a uloží do stodol. Motorová sekačka seče trávu, pohrabovač ji vrství na kopky a balící lis slisuje kopky do balíků, které se pak naloží na žebřinové vozy. Po příjezdu z louky se vždy čtyři vozy s čerstvě posečenou slisovanou trávou vyrovnají do řady a překryjí se plátným krytem, který přechází v širokou plátnou rouru. Do této roury se pak vhání vzduch ventilátorem o velkém výkonu. Takto lze přímo na vozech najednou usušit až 10 tun sena. ■

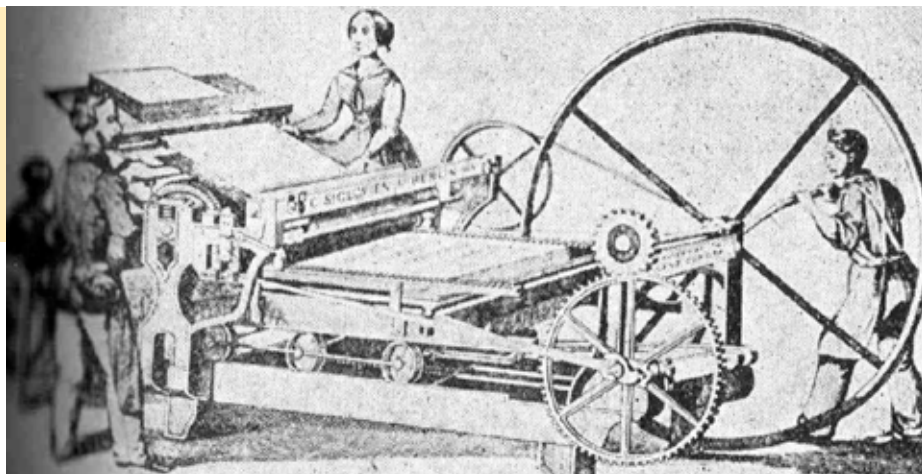
Náš atomový reaktor

Jsmo jednou ze zemí, kde byl za sovětské pomoci postaven atomový reaktor a kde se věda o jaderné energii i o jejím uplatnění v průmyslu, v lékařství, v zemědělství i v dopravě rozšiřuje. Naši odborníci se zúčastnili atomové konference v Ženevě a o svých zkušenostech referovali nedávno i doma. Na snímku model československého atomového reaktoru, který zhlédli účastníci na výstavě přístrojů jaderné techniky v Praze.

Srovnání techniky

Občas se pořádají výstavy, na kterých je srovnávána technika minulosti s výsledky práce nejnovějšího výzkumu. Polygrafické pracovníky jistě nepřekvapí tento rychlolist z roku 1851, který jsme viděli v expozici grafických strojů v Národním technickém muzeu. ■

Úspěch budoucího

V Ústavu lékařské fyziky Palackého university v Olomouci se podařilo asistentu Cyrilu Dočkalovi odstranit poruchovost elektronických hodin. Použitím tranzistoru přišel na to, jak podstatně odstranit u hodin s elektromagnetickým pohonem jejich poruchovost. ■

Zvukový čistič bot

Místo kartáče na boty navrhují technici ultrazvukový čistič bot. Při otevření dveří by se uvedl do činnosti generátor, který by zbavil obuv přichozího všeho prachu. Zařízení takového druhu je prý otázkou velmi blízké budoucnosti. ■

Pro 100 000 obyvatel

Šestaosmdesátiletý americký architekt chce postavit mrakodrap vysoký 1704 m, o 510 étážích na břehu jezera Michigan v Chicagu. Bude v něm bydlet 100 tisíc lidí. Při stavbě bude použito kromě klasických stavebních materiálů, jako je beton a ocel, také sklo a řada nových stavebních materiálů. ■

Vyhraďte vstupenky do NTM

Stačí vyluštit a zaslat na adresu redakce:
TechMagazín, Pod višňovkou 35, 140 00 Praha 4

CENA PRO TŘI PRVNÍ NEJRYCHLEJŠÍ ŘEŠITELE:

Volná vstupenka pro dvě osoby do Národního technického muzea v Praze. Čestnou vstupenku je možno kdykoliv směnit v pokladně muzea. Nenechte si ujít jedinečný zážitek z nově koncipovaných expozic představujících staletí technického vývoje.

Pravidla sudoku jsou prostá:

stačí vyplnit hrací plochu složenou z devíti čtverců tak, aby v každé řadě, v každém sloupci a také v každém čtverci byly umístěny číslice od 1. do 9., přičemž se čísla v jedné řadě, sloupci či čtverci nesmí vyskytnout dvakrát.

3		5	2	8		4		
6			9					
							5	1
	3		4			2		
		9		6		5		
		2			7		1	
2	6							
					4			5
		7		2	6	3		8

Vyluštění sudoku z minulého čísla TM 11/2017:

1	4	8	6	2	3	5	9	7
7	6	5	8	4	9	3	1	2
3	2	9	5	7	1	8	6	4
2	5	3	1	9	7	6	4	8
4	1	7	3	8	6	2	5	9
9	8	6	4	5	2	1	7	3
5	9	1	2	3	4	7	8	6
8	3	4	7	6	5	9	2	1
6	7	2	9	1	8	4	3	5

Vylosování luštitelů sudoku z minulého čísla:

Bohumil Kolár, Mladá Boleslav

Jan Vychodil, Praha

Milada Zemanová, Benešov